

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра лісового та садово-паркового господарства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РЕГІОНАЛЬНЕ ЛІСІВНИЦТВО»

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність: Н4 Лісове господарство

Освітня програма: Лісове господарство

Розробник: Турко Василь Миколайович, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Інформація про викладача

Викладач (-і)	Турко Василь Миколайович
Профайл викладача (-ів)	https://polissiauniver.edu.ua/%d1%82%d1%83%d1%80%d0%ba%d0%be-%d0%b2%d0%b0%d1%81%d0%b8%d0%bb%d1%8c-%d0%bc%d0%b8%d0%ba%d0%be%d0%bb%d0%b0%d0%b9%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%87/
Контактна інформація	vas.turko@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	http://m.polissiauniver.edu.ua/course/view.php?id=2847
Консультації	Очні та онлайн консультації через Zoom, Telegram, Viber щовівторка з 12.00 до 17.00

Робоча програма навчальної дисципліни «Регіональне лісівництво» затверджена на засіданні кафедри лісового та садово-паркового господарства

Протокол від «31» серпня 2026 р. № 2
Завідувач кафедри

Юрій СІРУК

Погоджено із гарантом
освітньої програми Лісове господарство

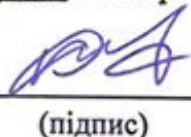

(підпис)

Олена АНДРЕЄВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету лісового господарства та екології

Протокол від «31» серпня 2026 р. № 1

Голова НМК

(підпис)

Олександр КРАТЮК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Загальна кількість кредитів – 4 годин – 120 змістових модулів – 2	Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
	Спеціальність Н4 Лісове господарство	1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: <i>Другий (магістерський)</i>	18 год.	6 год
		Практичні	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		82 год.	108 год.
		Індивідуальні завдання:	
		науково-дослідна робота	
		Форма підсумкового контролю:	
		екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета та завдання. Вивчення регіональних особливостей ведення лісового господарства в лісах України виходячи з природно-територіальної специфіки формування типів лісу та впливу на формування лісостанів переважаючих чинників природного та антропогенного характеру (зволоження, радіація, промислові викиди в атмосферу). Якісна підготовка магістра, виховання професійної компетентності та професійного кругозору, уміння застосувати отримані теоретичні та практичні знання у фаховій діяльності.

Передумовою вивчення дисципліни є володіння базовими знаннями з лісівництва, лісознавства, лісової таксації, лісових культур.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) Інтегральна (ІТН): *Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства.*

б) спеціальних/фахових (СК): СК 1. *Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення.*

СК 2. *Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства.*

СК 3. *Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.*

СК 4. *Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти.*

СК 5. *Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах.*

СК 6. *Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля.*

Результати навчання (РН):

РН 1. *Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень.*

РН 3. *Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень*

РН 6. *Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.*

РН 7. *Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів.*

РН 9. *Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов.*

РН 13. *Приймати оптимальні рішення з переробки та використання отриманої від лісозаготівлі деревини в конкретних умовах лісовирощування. Вміти організовувати безвідходне використання деревних ресурсів із використанням сучасних технічних засобів.*

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати: комплексне лісогосподарське районування території України та регіональні системи ведення лісового господарства; регіональні чинники формування зональних та а зональних типів лісу; регіональні особливості ведення господарства в рівнинних, гірських лісах, а також лісах, що зазнають антропогенного впливу; природу лісових насаджень, значення лісів в сучасних умовах для народного господарства та завдання лісівництва щодо поліпшення екологічних умов лісових і прилеглих територій; основні вимоги та критерії оптимальності майбутніх деревостанів; засади багатофункціонального ведення лісового господарства та наближеного до природи лісівництва; теоретичні основи рубок догляду за лісом, їх види, методи, способи і технології проведення у насадженнях різних деревних порід.

вміти: запроектувати на практиці організаційно-технічні показники (ОТП) рубок лісу відповідно до зональних та лісівничо-типологічних особливостей лісостанів України; оформити необхідні документи на проведення рубок лісу; виділити і описати в натурі тип лісорослинних умов, тип лісу, тип деревостану; назначити спосіб головної рубки у відповідності з Правилами рубок та з оформленням необхідних документів; обґрунтувати і призначити способи поліпшення якісного складу лісів; провести аналіз сучасного стану насаджень і зробити прогноз динаміки його розвитку; призначити рубки переформування, зробити відбір дерев у рубку з оформленням облікової картки.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. (ЗМ1). Теоретичні основи регіонального лісівництва та регіональні особливості ведення лісового господарства у рівнинних лісах

Тема 1. (Т1). Еколого-економічні принципи сталого регіонального природокористування та комплексне лісогосподарське районування території України.

Питання 1. Методологічні та нормативно-правові основи природокористування в Україні.

Питання 2. Концепція сталого розвитку лісів та основні проблеми розвитку лісового господарства в Україні.

Питання 3. Основні напрямки і принципи природокористування в Україні.

Питання 4. Вплив лісорослинних умов на формування лісових ресурсів України.

Тема 2. (Т2). Регіональні особливості ведення лісового господарства у лісах Полісся та Лісостепу.

Питання 1. Проблеми лісового господарства в лісах Українського Полісся і Лісостепу та системи господарювання.

Питання 2. Особливості рубок формування та оздоровлення лісів.

Питання 3. Рубки пов'язані з реконструкцією молодників та рубки переформування малоцінних насаджень.

Тема 3. (Т3). Концепція сталого розвитку та основні проблеми лісокористування у Степу, завдання та особливості ведення господарства у захисних лісонасадженнях Степу.

Питання 1. Степове лісівництво та проблеми природокористування у Степу. Питання 2. Екосистемно-ландшафтний підхід як основа природокористування у Степу.

Питання 3. Перспективні напрямки розвитку лісового господарства.

Питання 4. Просторово-цільові форми степових лісонасаджень.

Питання 5. Класифікація захисних лісонасаджень та напрями ведення лісового господарства.

Питання 6. Системи і принципи лісогосподарських заходів у захисних лісонасадженнях.

Питання 7. Особливості розвитку дубових, робінієвих та гледичієвих насаджень, їх усихання та природне відмирання.

Питання 8. Особливості рубок догляду у Степу.

Тема 4. (Т4). Сучасні проблеми заплавного лісівництва, особливості формування заплавних типів лісу та особливості ведення господарства у заплавних лісах України.

Питання 1. Поняття про заплави рік.

Питання 2. Лісорослинні умови заплавних лісів та особливості їх поширення.

Питання 3. Оптимізація структури заплавних ландшафтів та сучасний стан заплавних лісів України.

Питання 4. Загальні особливості формування лісорослинних умов в заплавах рік.

Питання 5. Варіанти заплавної, засолення та типи заплавних лісів Українського Полісся, Лісостепу та Степу.

Змістовий модуль 2. (ЗМ2). Сучасні проблеми, особливості регіонального лісівництва у гірських лісах України та локальні системи ведення лісового господарства в лісах порушених техногенним забрудненням довкілля

Тема 5. (Т5). Сучасні проблеми гірського лісівництва та основні принципи формування лісорослинних умов гірських лісів. Ліси Українських Карпат та гірського Криму.

Питання 1. Проблеми сталого лісокористування та збереження біорізноманіття гірських лісів.

Питання 2. Основні чинники формування лісорослинних умов Українських Карпат.

Питання 3. Ліси і типи Перекарпатського, Гірськокарпатського та округу Закарпатських рівнин та передгір'їв.

Питання 4. Проблеми та регіональні системи ведення лісового господарства у гірських лісах Карпат (за лісогосподарськими округами).

Питання 5. Ліси гірського Криму та їх типологічна характеристика.

Тема 6. (Т6). Організація ведення лісового господарства в умовах радіоактивного забруднення.

Питання 1. Створення служби радіаційного контролю.

Питання 2. Способи і технології рубок.

Питання 3. Переробка деревини забрудненої радіонуклідами.

Питання 4. Зменшення вмісту радіонуклідів у харчовій продукції лісу при переробці.

Питання 5. Побічні та лісові користування.

Питання 6. Оцінка і прогноз стану радіоактивно забруднених насаджень.

Питання 7. Охорона та захист лісу, протипожежні заходи.

Тема 7. (Т7). Діагностика стану та особливості формування лісостанів за умов аеротехногенного забруднення довкілля.

Питання 1. Локальна система та особливості ведення лісового господарства в лісах, що піддаються інтенсивному техногенному впливу.

Питання 2. Рубки формування й оздоровлення лісів, пошкоджених промисловими викидами в атмосферу.

Питання 3. Відведення лісосік на ділянках з різною щільністю забруднення.

Питання 4. Способи головних рубок та особливості технології рубок у радіоактивно забруднених лісах.

Питання 5. Охорона праці та організація радіаційної безпеки при ведення лісового господарства на забруднених територіях.

Тема 8. (Т8). Ліси природно заповідного фонду України та специфіка ведення господарства в них.

Питання 1. Класифікація територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.

Питання 2. Режим територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь-ого	у тому числі					усь-ого	у тому числі				
		л	п	лаб.	нав. пр.	сам. роб.		л	п	лаб.	нав. пр.	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи регіонального лісівництва та регіональні особливості ведення лісового господарства у рівнинних лісах.												

Тема 1. Еколого-економічні принципи сталого регіонального природокористування та комплексне лісогосподарське районування території України	14	2	2	–	–	10	14	1	1	–	–	12
Тема 2. Регіональні особливості ведення лісового господарства у лісах Полісся та Лісостепу	16	2	4	–	–	10	16	-	1	–	–	15
Тема 3. Концепція сталого розвитку та основні проблеми лісокористування у Степу, завдання та особливості ведення господарства у захисних лісонасадженнях Степу.	16	4	2	–	–	10	16	1	0,5	–	–	14,5
Тема 4. Сучасні проблеми заплавного лісівництва, особливості формування заплавних типів лісу та особливості ведення господарства у заплавних лісах України	14	2	2	–	–	10	14	-	0,5	–	–	13,5
Разом за ЗМ 1	60	10	10	0	0	40	60	2	3	0	0	55
Змістовий модуль 2. Сучасні проблеми, особливості регіонального лісівництва у гірських лісах України та локальні системи ведення господарства в лісах порушених техногенним забрудненням довкілля.												
Тема 5. Сучасні проблеми гірського лісівництва та основні принципи формування лісорослинних умов гірських лісів. Ліси Українських Карпат та гірського Криму	14	2	2	–	–	10	14	1	1	–	–	12
Тема 6. Організація ведення лісового господарства в умовах радіоактивного забруднення	14	2	2	–	–	10	14	1	0,5	–	–	12,5
Тема 7. Діагностика стану та особливості формування лісостанів за умов аеротехногенного забруднення довкілля	16	2	2	–	–	12	16	1	0,5	–	–	14,5
Тема 8. Ліси природно заповідного фонду України та специфіка ведення господарства у них.	16	2	4	–	–	10	16	1	1	–	–	14
Разом за ЗМ 2	60	8	10	–	–	42	60	4	3	–	–	53
Усього годин	120	18	20	–	-	82	120	6	6	–	–	108

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи регіонального лісівництва та регіональні особливості ведення лісового господарства у рівнинних лісах.				
1	T1	Характеристики лісогосподарських областей та округів за економічними та кліматичними показниками.	2	1
2	T2	Рубки лісу в рівнинних лісах Полісся та Лісостепу. Проектування рубок.	4	1
3	T3	Особливості рубань лісу в умовах Північного байрачного та Південного Степу України. Проектування рубок лісу.	2	0,5
4	T4	Особливості рубок в лісостанах перезволожених земель Полісся, Лісостепу та Степу України. Проектування рубок лісу.	2	0,5
	Контрольна робота 1.			
Змістовний модуль 2. Сучасні проблеми, особливості регіонального лісівництва у гірських лісах України та локальні системи ведення господарства в лісах порушених техногенним забрудненням довкілля.				
5	T5	Проектування рубань в гірських буково-ялицевих, буково-ялицево-смерекових та буково-смерекових лісостанах.	2	1
6	T6	Основи радіаційної безпеки на підприємствах лісового господарства.	2	0,5
7	T7	ОТП рубок лісу в лісостанах гірського Криму (дубово-грабові, букові, соснові, ялівцеві ліси, зарослі з грабинника та скумпії)	2	0,5
8	T8	Проектування рубань лісу у лісостанах ушкоджених промисловими викидами та забруднених радіонуклідами	4	1
	Контрольна робота 2.			
Разом			20	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи регіонального лісівництва та регіональні особливості ведення лісового господарства у рівнинних лісах.			
1.	Тема 1. Комплексне лісогосподарське районування території України Кейс: Проаналізувати природно-кліматичні показники регіону на лісогосподарське районування території України. Доповідь: «Військовий стан, та фактори, що впливають до економічного районування території України на сучасному етапі. Підходи до оцінювання районування». Есе: «Природно-економічні параметри для оцінювання ефективності ведення лісового господарства». Практикум: «Описати основні фактори і чинники, що впливають на територіальне розміщення природних і штучно створених лісів (світло, тепло, волога, родючість ґрунту, рельєф, секторальні, зональні й азональні чинники), відображення цього впливу в лісовій типології».	10	12
2.	Тема 2. Рубки лісу та їх ОТП у лісах Полісся та Лісостепу. Кейс: На основі лісівничо-таксаційних показників деревостанів вибрати, та оцінити проведення лісогосподарських заходів. Доповідь: «Характеристику лісового фонду Полісся з акцентуванням на лісистість, породний склад, типологічне різноманіття, вікову структуру, продуктивність насаджень тощо». Есе: «Підвищення продуктивності деревостанів лісогосподарськими заходами у лісових ділянках лісового фонду». Практикум: «Виконати індивідуальне завдання з проектування лісогосподарських заходів у лісових насадженнях Полісся».	10	15
3.	Тема 3. Особливості рубок лісу у захисних лісонасадженнях Степу. Кейс: Надати характеристику лісового фонду за лісистістю, породним складом, типологічним різноманіттям, віковою структурою і продуктивністю насаджень. Доповідь: «Залежність лісотаксаційних показників насаджень на їх захисний потенціал для лісонасаджень Степу України». Есе: «Характеристика рубок догляду та рубок переформування для захисних насаджень степової зони України».	10	14,5

	Практикум: «Надати характеристику лісового фонду за лісистістю, породним складом, типологічним різноманіттям, віковою структурою і продуктивністю насаджень».		
4.	Тема 4. Формування заплавних варіантів типів лісу. Кейс: За показниками лісорослинних умов, для певного регіону, запропонувати комплекс лісогосподарських заходів, спрямованих на раціональне та невиснажливе користування лісовими ресурсами. Доповідь: «Сучасні проблеми заплавного лісівництва». Есе: «Стратегія лісогосподарських заходів у заплавних ділянках лісового фонду України». Практикум: «Розкрити особливості здійснення рубок поліпшення якісного складу лісів, рубок головного користування в різних за породним складом і призначенням насадженнях».	10	13,5
Змістовний модуль 2. Сучасні проблеми, особливості регіонального лісівництва у гірських лісах України та локальні системи ведення господарства в лісах порушених техногенним забрудненням довкілля.			
5.	Тема 5. Типи лісу гірських лісів Українських Карпат. Кейс: Описати найголовніші напрями та завдання теперішнього ведення лісового господарства в умовах Українських Карпат. Доповідь: «Система лісогосподарських заходів регулювання продуктивності деревостанів». Есе: «Комплексний підхід до підвищення продуктивності лісів у сучасному веденні лісовому господарстві». Практикум: «Виконати індивідуальне завдання з проектування рубок головного користування у лісових насадженнях».	10	12
6.	Тема 6. Основи лісової радіоекології лісів. Кейс: Обґрунтування зонування лісів, забруднення радіонуклідами. Доповідь: «Лісівничо-лісогосподарські заходи формування високопродуктивних, біологічностійких похідних та корінних деревостанів в умовах радіоактивного забруднення». Есе: «Охорона та захист лісових ділянок. Оптимізація породного складу як шлях підвищення стійкості лісів». Практикум: «Заготівля деревини під час проведення рубок деревостану. Рекомендації з ведення лісового в умовах радіоактивного забруднення».	10	12,5
7.	Тема 7. Рубки лісу у лісах Гірського Криму. Кейс: Розробити організаційно-технічні показники для насаджень певної лісової ділянки, категорії лісу, та обґрунтувати вид рубань, їх інтенсивність, повторюваність і критерії відбору дерев. Доповідь: «Описати найголовніші напрями та завдання теперішнього ведення лісового господарства в умовах	12	14,5

	Гірського Криму). Есе: «Рубки догляду, та заходи поліпшення якісного складу лісів, перефрмування, як лісогосподарський захід щодо покращення структури, стійкості та продуктивності деревостанів». Практикум: «Розробити проєкт лісовідновних заходів, для певної ділянки лісуу, за способами та методами лісовідновлення».		
8.	Тема 8. Ліси природно заповідного фонду України та господарювання у них. Кейс: Охорона природи та лісових ресурсів. Рациональне природокористування Доповідь: «Природно-заповідна справа, доохоронна наука і природоохоронна діяльність». Есе: «Збереження біорізноманіття є захід за чисте повітря а також заходи по збереженню стійкості та стійкості природних екосистем». Практикум: «Ознайомлення із підготовкою документів для створення об'єкту природно-заповідного фонду».	10	14
Разом		82	108

7. Методи навчання

Лекції, практичні заняття та самостійна робота. Викладання матеріалу включає регіональні особливості ведення лісового господарства в рівнинних та гірських лісах України, а також лісах, що зазнають антропогенного впливу. Акцентується увага на тісному зв'язку напрямів еволюції з умовами довкілля, природоохоронних принципах ведення лісового господарства, розробленні та впровадженні диференційованих систем ведення господарства на засадах, наближених до природного лісівництва

8. Форми контролю і методи оцінювання

(у т. ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, який проходить усно. Екзаменаційні питання охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Питання мають теоретичне та практичне спрямування, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Студент не може бути допущений до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля

впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює 60.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання екзамену, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на екзамені – 40.

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за відповіді на питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час екзамену та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

9. Питання для підсумкового контролю

1. Дати характеристику територіальних одиниць при комплексному лісогосподарському районуванні.
2. Індексація заплавного варіанту типу лісу на погано дренованих ділянках з дуже тривалим затопленням.
3. У похідних насадженнях експлуатаційного цільового призначення які є основними способи головної рубки. Організаційно – технічні показники таких рубок.
4. У Лісостепу які переважають деревні породи? Еколого – біологічна їх характеристика.
5. При проведенні рубок догляду у насадженнях Степу, яка основна увага повинна бути направлена на збереження стійкості насаджень.
6. Головні сторони призначення лісу. Види користування лісом.
7. Санітарні рубки на пізньолітніх згарищах, їх особливості.
8. Народно-господарське призначення лісів (категорії лісів).
9. Особливості ведення лісового господарства у лісах різних категорій.
10. Яка ширина лісосіки при проведенні рубки Корнаковського? Для яких насаджень Лісостепу вони проектується.
11. Класифікація рубок лісу за їх призначенням.
12. В якому насадженні рекомендовано провести освітлення верховим методом?
13. Який спосіб головної рубки відносять до системи вибіркового рубок?
14. Які головні деревні породи сухих грудів є у Степу.
15. Рубки головного користування. Особливості призначення деревостанів до рубки головного користування.
16. Термін проведення проріджувань у дубових лісостанах Лісостепу.
17. Площа лісосіки при суцільній рубці у рівнинних дубових лісах Лісостепу.

18. Якою є найменшою територіальною одиницею комплексного лісогосподарського районування України?
19. Особливості відведення деревостанів під рубку головного користування.
20. Індикація заплавного варіанту типу лісу на погано дренованих ділянках з тривалим затопленням.
21. Організаційно-технічні показники поступових рубок.
22. Технологія рубок головного користування у гірських умовах.
23. Форми ведення лісового господарства (високо-, середньо- та низькостовбурне).
24. У рекреаційно-середовище-захисно-експлуатаційній системі насаджень, форми ведення лісового господарства.
25. Технологія рубок головного користування у рівнинних умовах.
26. Характеристика переважаючих типів лісу Лісостепу.
27. Санітарні рубки на ранньолітніх згарищах у Степу.
28. Теоретичні основи догляду за лісом. Лісівнича та економічна доцільність проведення рубок догляду.
29. Режим ведення лісового господарства у лісах природно заповідного фонду.
30. Мета і завдання кожного виду рубок догляду за лісом.
31. При добровільно-вибірковій рубці у дубовому деревостані Лісостепу повнота після зрідження не повинна бути нижчою скількох?
32. Види рубок догляду залежно від віку деревостану, їх мета та завдання.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль								Індивідуальне самостійне завдання	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
5	5	5	5	5	5	5	5	10	40	100

Оцінювання кожного з виконаних практичних завдань здійснюється за такими критеріями:

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому

обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки;

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань;

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; **0 балів** – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Оцінювання результатів іспиту здійснюється за наступними критеріями:

35-40 балів – бездоганна відповідь;

25-34 бали – вірна відповідь, містить окремі неточності чи упущення,

15-24 бали – загалом правильна, однак неповна чи стисла відповідь;

5-14 балів – виконання завдань не повне або не точне.

0-4 бали – розкриття питань лише розпочато.

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у **неформальній освіті**. Для цього, здобувач освіти, що має підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметній комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми лекційного чи практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни за умови, що програма неформальної освіти повністю відповідає робочій програмі дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи) практики	для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
75-89	Добре	
60-74	Задовільно	
менше 60	Незадовільно	Не зараховано

11. Політики дисципліни

Політики курсу «Регіональне лісівництво» вибудовуються із урахуванням норм законодавства України щодо академічної доброчесності, у т. ч. щодо використання штучного інтелекту, та регламентних документів щодо організації навчання у Поліському університеті.

Політика щодо відвідування: задля успішного засвоєння теоретичних знань і формування психологічних компетентностей здобувачі освіти зобов'язані регулярно відвідувати заняття, брати активну участь у обговоренні ключових питань із теми, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи.

Політика щодо підготовки і захисту курсової роботи окреслена в методичних рекомендаціях щодо підготовки і захисту курсових робіт.

Політика щодо дедлайнів: індивідуальні та самостійні роботи здобувачі освіти мають здавати вчасно, відповідно до плану заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у конференціях, тривога, відсутність світла тощо) термін зарахування навчальних завдань може бути подовжений за погодженням із викладачем курсу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, зараховуються зі зниженням оцінки.

Політика щодо комунікації із викладачем: у разі виникнення певних труднощів при вивченні дисципліни здобувач освіти може звертатися до викладача у години консультацій за додатковими роз'ясненнями.

12. Ключові терміни навчальної дисципліни

№	Термін	Відповідник англійською мовою
1	Клас бонітету	Site class
2	Тип лісорослинних умов	Forest site type
3	Лісовідновлення	Forest regeneration
4	Рубки догляду	Thinning operations / Stand tending
5	Рубки переформування	Stand transformation cuttings
6	Запас деревостану	Growing stock volume
7	Приріст деревостану	Stand increment
8	Рубки головного користування	Felling for primary use
9	Природно-кліматичні зони	Natural and climatic zones
10	Цільове вирощування насаджень	Targeted stand cultivation
11	Повнота деревостану	Stand density
12	Походження деревостану	Stand origin

13. Рекомендована література

Основна

1. В.Г. Мазепа, В.М. Турко, Ю.В. Сірук, Т.В. Курбет. Регіональне та соціальне лісівництво. Навчальний посібник. - Житомир: Вид.: Житомирська Політехніка, 2023. - 141 с.
2. Генсірук С . А. Регіональне природокористування. Навчальний посібник . – Львів: Світ, 1992. – 336 с.
3. Siruk, Yu., Siruk, I., Turko, V., & Diachuk, P. (2025). Characteristics of the Forest Fund of Ukrainian Polissia. Scientific Horizons, 28(9), 24-36. doi: 10.48077/scihor9.2025.24. Characteristics of the Forest Fund of Ukrainian Polissia
4. Тереля І. П., Мазепа В. Г., Кондратюк Л. М. Рубки головного користування: нормативно-довідкові матеріали. Львів: РВВ НЛТУ України, 2019. – 26 с.
5. Тереля І. П., Мазепа В. Г., Михайлів О. Б. Нормативно-довідкові матеріали для проектування рубок головного користування: практичний poradnik. – Львів: НЛТУ України, 2016. – 30 с.
6. Турко В. М., Сірук Ю. В. Методичні вказівки для виконання практичних робіт з дисципліни «Регіональне лісівництво». – Житомир: ФОП Гембарський О. П., 2023. – 101с.

Додаткова

7. Мазепа В. Г., Новак А. А. Тестові завдання з дисципліни регіональне лісівництво. Львів: РВВ НЛТУ України, 2014. – 50 с.
8. Бузун В. О. Книга лісів Житомирщини: історико-економічний нарис: монографія / В. О. Бузун, В. М. Турко, Ю. В. Сірук. – Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2018. – 440с.
9. Основи лісової радіоекології / М. М. Калетник, І. М. Патлай, В. П. Краснов, О. О. Орлов, В.М. Турко. – К.: Видавництво «Ярмарок» 1999. – 254с.
10. Генсірук С . А. Ліси України. – К.: Наукова думка, 1992. – 408 с.
11. Фурдичко О. І., Гладун Г. Б., Лавров В. В. Ліс у Степу: Основи сталого розвитку: Монографія. – К.: Основа, 2006. – 496 с.
12. Молотков П. І. Порадник з рубок догляду в лісах Карпат. – Ужгород: Карпати, 1965. – 79 с.
13. Настановлення по рубках догляду в лісах Української РСР. – К.: Урожай, 1971. – 76 с.
14. Правила рубок головного користування. Затверджено наказом Державного комітету лісового господарства України № 364 від 23.12. 2009.
15. Правила поліпшення якісного складу лісів]: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 724 // Урядовий кур'єр, 2007. – № 89. С. 12– 14.
16. Правила рубок головного користування в гірських лісах Карпат. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2008 р. № 929.

17. Ткач В. П. Заплавні ліси України. – Харків: Право, 1999. – 368 с.

14. Електронні інформаційні ресурси

1. Геопортал «Ліси України» <https://forestry.org.ua/BVV/map/>
2. Геоінформаційна система управління лісовими ресурсами України <https://gis.lisproekt.gov.ua/portal/apps/sites/#/gis-lisproekt>
3. Відеоурок виконання практичної роботи №5. Рубки догляду за лісом. Призначення залежно від віку та повноти. <https://youtu.be/n4eIjwYpoiE>
4. Відеоурок виконання практичної роботи №6. Проектування рубок догляду за лісом. Відомість РД. <https://youtu.be/UMiaUo7FZCg>
5. Відеоурок виконання практичної роботи №7. Призначення реконструкції насаджень та рубок переформування. <https://youtu.be/7vpD2QBwVGo>